Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація
"Svoboda", 30 Montgomery St
Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237
(201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюз (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250

РІК LXXXIX. Ч. 179. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК СЕРЕДА, 22-го ВЕРЕСНЯ 1982 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK. WEDNESDAY, SEPTEMBER 22, 1982 No. 179. VOL. LXXXIX.

УІА ПРОГОЛОШУЄ ОСІННЮ ПРОГРАМУ

Ню Йорк, Н.Й. (Пресова служба УІА). — Рада Директорів Українського Інституту Америки (УІА) на своїм останнім пленарнім засіданні вcталила обширну програму діяльности на цей осінній сезон.

Пленарне засідання відбулось в середу, 25-го серпня ц.р. У нарадах взяли участь слідуючі директори: Зенон Баб'юк, інж. Остап Балабан, мгр. Володимир Баранецький, д-р Степан Ворох, інж. Марія Гончаренко, Йосип Лисогір, інж. Володимир Назаревич, інж. Андрій Пащук, адв. Михайлі Пізнак і д-р Ростислав Сочинський.

Засідання відкрив і ним провадив В.Назаревич, віцепрезидент УІА, який попросив однохвилинною мовчанкою вшанувати пам'ять недавно померлої Іванни Пізнак, членки Інституту й дружини одного з його директорів.

На внесок голови Організаційної комісії д-ра С. Вороха затверджено слідуючих нових членів Інституту: Ярослава Сурмач-Миллс, проф. Зірка Воронка, Віра О.Савойка, інж. Милтон Крук, Остап Е.М. Тарнавський, інж. Богдан Гуглевич, Анна Балкостез, д-р Богдар О.Ворох і Юрій Тритяк.

На пропозицію мисткині Арки Оленської-Петришин, голови Мистецької комісії УІА, одноголосно затверджено в членстві присутнього на засіданні мистця Св'ятослава Гординського.

Далі обговорено і усталено осінню освітньо-мистецьку програму діяльности Інституту, а саме:

Акредитовані курси

Цієї осени Інститут у своїх приміщеннях у співпраці з Гантер коледжом організує формальні академічні курси української мови, літератури і культури. Ці курси дадуть учасникам змогу здобути офіційні університетські кредити.

Акредитовані курси в Інституті почалися 8-го вересня ц.р. і включають такі предмети: 1) Українська мова І — викладач д-р Зірка М.Дерлиця; 2) Українська культура І (3 кредити) — викладач д-р Дерлиця;
3) Незалежні студії української мови й літератури (1 до 3 кредити) викладач д-р Василь Омельченко.

Осіння програма УІА заповідається дуже цікаво з цілим рядом різноманітних імпрез, які задовольнять естетичний смак учасників і дадуть змогу неукраїнським приятелям ближче познайомитись з історією, культурою і мистецтвом українського народу. Офіційне відкриття осіннього сезону відбудеться 17-го жовтня ц.р., але вже й перед тим деякі імпрези матимуть місце в Інституті, як наприклад, доповідь проф. Омеляна Пріцака про „Походження слов'ян" (9-го жовтня) і св'яточне прийняття для відзначення і вшанування Лідії Савойки, голови Відділу допомоги імігрантам при Американській католицькій конференції, за її невтомну працю на користь етнічних, в тому й українських груп міста Ню Йорку.

Інші цікаві імпрези, включені в осінню програму: прем'єра фільму Славка Новицького „За стерном долі" (30-го жовтня), перша виставка з серії сучасних акторів (31-го жовтня), ліцитація мистецьких творів на користь Інституту (6-го листопада), симпозіюм для відзначення 40-ліття Української Повстанської Армії (7-го листопада). Пляновані також різні мистецькі виставки, наукові відчити, концерти і показ фільмів та

(Продовження на стор. 4)

Союз філателістів в Австрії приготовляє цікаву книжку



В Головній Канцелярії УНСоюзу (зліва): головний секретар В. Сохан, головний касир У.Дячук, Б.Ямінський, головний предсідник д-р І.Флис, Л.Камінська і головний орагнізатор С.Гавриш.

Джерзі Сити, Н.Дж. — Союз Українських Філателістів в Австрії (СУФА), одна з найбільш активних українських організацій в тій країні українського поселення, плянує видати книжку з нагоди 300-річчя визволення Відня з турецької облоги в 1683 році. У цьому визволенні, як відомо, брали участь українські козаки.

Про видання книжки поінформував членів Екзекутиви УНСоюзу і редакторів „Свободи" Борис Ямінський, відомий журналіст і активіст СУФА, який відвідав недавно Головну Канцелярію і В-во „Свобода" разом зі своєю дружиною Лесею. Він теж обговорив з адміністрацією можливість набору українського тексту у В-ві „Свобода".

Книжка, під наголовком „Відень 1683 — Козаки і Кульчицький", появиться в українській і німецькій мовах. Вступ до неї згодився написати президент Австрії д-р Рудольф Кірхшлеґер.

Б.Ямінський теж інформував про інші аспекти життя української громади в Австрії, зокрема про допомогову акцію втікачам з Польщі.

Я.Сусленський та д-р І. Кляйнер зустрінуться з українцями Чикаґо

Чикаґо, Ілл. — Яків Сусленський та д-р Ізраїль Кляйнер, які прибули до ЗСА з Ізраїля, зустрінуться з українською громадою міста Чикаґо в суботу, 2-го жовтня ц.р., в кафетерії школи при катедрі св. Миколая на розі вулиць Райс та Левітт. Початок зустрічі визначений на годину 6-ту вечора.

Я.Сусленський та д-р І. Кляйнер, еміґранти з України та основники і визначні діячі Товариства Українсько-Єврейської Співпраці в Ізраїлі, доповідатимуть та обмінюватимуться з учасниками зустрічі думками про наладнані зв'язки та можливості співпраці між українцями та жидами в країнах вільного світу.

ВАШІНҐТОН КРИТИКУЄ ІЗРАЇЛЬ

Вашінґтон. — У зв'язку з масакрою палестинців у таборах для втікачів в Бейруті президент Роналд Реґен у неділю, 19-го вересня в офіційній заяві висловив становище американського Уряду у цій справі і рекомендації щодо ролі Об'єднаних Націй у Ливані.

В цій заяві сказано, що Президент вжахнувся, коли дістав відомості про вбивства палестинців у Бейруті, включно з жінками і дітьми. „Під час переговорів, що завершилися евакуацією вояків Палестинської Визвольної Організації з Бейруту, — сказано у заяві, — нас запевнили, що ізраїльські війська не ввійдуть у західній Бейрут та що відразу ж після відтягнення ізраїльських військових частин контролю над містом перебере ливанська армія... Ми гостро протестували проти введення ізраїльських військ у західній Бейрут, що сталося після вбивства президента-електра Ґемаєля, тому що ми вважали це принципово помилковим і тому, що ми боялися, що це може спровокувати нові зудари". Ізраїль, що від п'ятниці, 18-го вересня, військово контролює Бейрут, твердив, що цей маневр запобіжить трагедії, що власне тепер сталася.

Далі Президент заявив, що американський Уряд вимагає негайного відкликання всіх ізраїльських збройних частин із західнього Бейруту на позиції, що вони їх займали 14-го вересня ц.р. та рекомендує щоб Ізраїль почав якнайскорше переговори для відтягнення всіх ізраїльських, як також і всіх чужинецьких частин з Ливану. В заяві закликається населення Ливану, щоб воно, всупереч трагедії, що сталася у Бейруті, об'єдналося у підтримці свого уряду та змагалося до заслуженого ними кращого майбутнього. Ця жахлива трагедія — сказано далі у заяві, — підкреслює крайню потребу правдивого миру на Близькому Сході, який забезпечить всі потреби палестинців. Президент згадав про його плян для полагодження довготривалого миру на Близькому Сході, який він проголосив 1-го вересня. Як відомо, Ізраїль відкинув пропозиції Уряду ЗСА.

Москва засуджує Ізраїль

Москва, СССР. — Совєтський уряд публічно засудив Ізралїь за „огидні вбивства" цивільного населення в таборах втікачів біля Бейруту і закликав Об'єднані Нації примінити карні санкції проти Ізраїля, висловлюючи сумніви чи Ізраїль може далі бути членом ОН. В минулому СССР повздержувався від підтримки арабських країн, які домагалися усунення Ізраїля з Об'єднаних Націй.

Повідомлення про засуд передало совєтське пресове аґентство ТАСС. В ньому сказано, що уряд СССР обвинуватив прямо ізраїльський уряд за вбивства цивільного населення, не згадуючи християнських палестинських парамілітарних відділів Фалянґи, про яких подають, що це вони за згодою ізраїльського командування, мали увійти в табори втікачів. Совєтське повідомлення звучало:

„В таборах втікачів, які були захоплені ізраїльськими частинами, безборонні жінки, діти і старці вбиті з близької віддалі пострілами з машинових крісів тільки тому, що вони були палестинцями".

Від часу евакуації членів ПВО з Бейруту совєтські заяви сильно підкреслювали совєтські „симпатії і підтримку" арабським країнам, та були звернені проти Ізраїля.

У дальшому ТАСС порівнювало масакру палестинців в Бейруті з масовим вбивствмо жидів в Бабиному Ярі біля Києва нацистами в 1941 році.

Закінчуючи заяву, аґентство ТАСС сказало, що „палестинці ніколи не забудуть ані не простять аґресорам їхніх злочинів" і „багато поколінь ізраїльського народу будуть мати їх на совісті і понесуть наслідки тих великих злочинів, доконаних їхнім урядом".

Скличуть спеціяльну сесію Конґресу ЗСА

Вашінґтон. — У четвер, 16-го вересня, на звернення президента Роналда Реґена скликати спеціяльну сесію Конґресу після виборів у листопаді ц.р., спікер Палати Репрезентантів Томас О'Нілл, демократ з Массачусетс, і лідер республіканської більшости у Сенаті сен. Говард Бейкер, республіканець з Теннесі, погодилися скликати сесію Конґресу на кінець листопада.

На тій сесії мають бути прийняті 13 законопроєктів для асиґнування Уряду президента Реґена у новому фіскальному році, що починається 1-го жовтня 1982 року. Сен. Бейкер запропонував скликати цю сесію на 29-го листопада та попередив, що звичайно на такого роду спеціяльних сесіях немає змоги розглянути добре і продумано та прийняти законопроєкти.

До цих пір Конґрес ще не одобрив ні одного із згаданих 13-ох законопроєктів, потрібних для фінансування Уряду.

Інґрід Берґман вшановано нагородою „Еммі"

Пасадіна, Каліф. — Покійній вже фільмовій зірці Інґрід Берґман присуджено нагороду „Еммі" за вийняткову гру — виконання ролі колишнього прем'єр-міністра Ізраїля Ґолди Меїр у фільмі „Жінка, ім'я якої Ґолда". Цей фільм на телебаченні отримав також нагороду „Еммі" за „вийняткову драму".

Голосування номінацій Академії телевізійного мистецтва було закінчене ще перед смертю І.Берґман, що наступила 29-го серпня ц.р. Ще раніше артистка була нагороджена „Еммі" за гру у фільмі „Де тирн оф де скрю". Нагороду для своєї покійної матері прийняла Піа Линдстрон під час 34-их нагороджень „Еммі", що відбулося тут у Сивик Центрі.

Серед інших артистів й артисток між іншими, нагороди отримали: в категорії „найліпшої артистки у драмі-серії" (серія „Медична сестра") — Мишел Лернд. Вона вже була тричі нагороджена „Еммі" за свою гру у телевізійній серії „Вол тонс"; Керол Кейн — „як найкраща артистка в комедійній серії „Таксі". Вже другий рік підряд Денієла Траванті визнано найліпшим артистом за його гру у „Гилл стріт блус"; Мікій Руні — за його ролю у фільмі „Билл", а Аллен Алда — за гру в серії „Меш", яка виграла вже 99 номінацій і 12 нагород „Еммі". Цей сезон — її 11-ий і останній.

ПІСЛЯ 148 РОКІВ ЗАКРИВСЯ ЧАСОПИС У Баффало, Н.Й., „Баффало Кур'єр-Експресс". Це місто ввійшло тепер до списка головніших міст, які мають лише одну щоденну газету для обслуги своїх мешканців.

ПОЛЬЩІ ЗАГРОЖУЄ КАТАСТРОФА, — КАЖУТЬ ЄПИСКОПИ

Варшава, Польща. — Пресове аґентство Ройтерс інформує, що польський єпископат, відбувши свої чергові наради, знову виступив проти ужиття сили проти демонструючих робітників, кажучи, що подібні зудари поліції і війська, які мали місце 31-го серпня ц.р. під час відзначування другої річниці заснування профспілки „Солідарність" можуть допровадити до катастрофи, громадянської війни, а навіть втрати незалежности.

Офіційний комунікат, написаний в дуже гострому і песимістичному тоні, був опублікований після нарад єпископату, в яких особисту участь брав також примас Польської Римо-Католицької Церкви архиєпископ Юзеф Ґлемп. Рівночасно польські єпископи закликають до поміркованости обидві сторони — уряд і робітництво; до прощення і вирозуміння, до звернення на шлях переговорів замість конфронтації і взаємної ненависти. Польський єпископат не бачить покищо жадних перспектив поправи ситуації, а радше бачить наростання ненависти однієї сторони до другої. Така хвиля взаємної ненависти, заколотів, демонстрацій може, на думку польських єпископів, штовхнути Польщу на дуже небезпечний шлях кровопролиття і виставлення під загрозу існування теперішньої Польщі, яка будь-що-будь користується державною суверенністю, хоч і перебуває під тиском „зовнішніх сил".

Єпископи підкреслюють, що забирають голос у тій справі тільки тому, що їхнім моральним обов'язком є стати в обороні тих, які сьогодні „покривджені і покарані фізично та морально". Очевидно, в комунікаті нічого не згадується про забитих, ранених й інтернованих під час серпневих демонстрацій, але немає найменшого сумніву, що польський єпископат таку поведінку польської поліції, війська і аґентів служби безпеки катеґорично засуджує.

Натомість на повну ширину єпископи видвигають справу знеславлення святинь, хоч незначною, молоддю, побиття вірних під церквами аґентами служби безпеки. У зв'язку з активними виступами проти Церкви єпископи постановили вистосувати окремий меморандум до уряду і сойму, але змісту цього меморандуму не подано до загального відома.

Ще й ще раз єпископи пригадують прем'єрові Войцехові Ярузельскому про потребу переговорів між трьома сторонами — Церквою, урядом і профспілкою „Солідарність", та звільнення з тюрем й ізоляційних таборів профспілкових активістів, включно з лідером тієї профспілки Лєхом Валєнсою.

Політичні спостерігачі і знавці релігійних відносин у Польщі кажуть, що комунікат польського єпископату це документ, який вказує на зростаюче напруження між Церквою і урядом, а зокрема Церквою і Компартією. Можливо комунікат є також відгомоном на критику нижчого духовенства в сторону єпископів, що вони занадто обережно критикують поступування влади і не виявляють потрібної рішучости при оцінці брутальної поведінки Військової ради національного спасіння, яка тепер є фактичним керівником держави.

У світі

В СУБОТУ, 18-ГО ВЕРЕСНЯ Ц.Р., У ШВЕЦІЇ відбулись чергові парляментарні вибори, перемогу у яких знову здобули соціялісти на чолі з колишнім прем'єр-міністром шведського уряду Ольофом Пальме. Вони перемогли центристів і правих, які на протязі останніх шести років творили коаліційний уряд, що його очолював прем'єр-міністер Торнбйон Фальдін. Згіндо із ще неостаточними обрахунками соціялісти здобули 51,6 відсотків всіх голосів у порівнянні до 45 відсотків, що їх здобули всі інші несоціялістичні партії. Фальдін визнав свою поразку і склав ґратуляції О.Пальме.

КРИЗА В ЗАХІДНЬОНІМЕЦЬКОМУ УРЯДІ, розпочата виступом вільних демократів проти канцлера Гельмута Шмідта, продовжується. Сам Шмідт натякає на можливість проголошення нових парляментарних виборів, але вільні демократи, колишні партнери Шмідта в коаліції, вже розпочали розмови з лідером великої Християнсько-демократичної партії Гельмутом Колем про внесення вислову недовір'я до канцлера Шмідта. Очевидно, обидві партії розпоряджають більшістю голосів, якщо дійде до голосування на форумі парляменту. Усі чотири міністри Вільної Демократичної партії, включно з міністром закордонних справ Гансом-Дітріхом Ґеншером, зрезиґнували зі своїх становищ. Партнери „посварились" за економічні проблеми і розтрачування грошей Шмідтом на соціяльні програми, скорочення яких домагалися вільні демократи.

ПАПА ІВАН ПАВЛО II ЗАЯВИВ ВІРНИМ, ЩО зібрались на площі св.Петра в Римі, що він навіть не має відповідних слів, щоб засудити масове вбивство цивільних палестинців в таборі втікачів у західньому Бейруті. Голос Папи дрижав, коли він засуджував вбивство і обіцяв молитися за душі помордованих невинних осіб. Масакру в Бейруті засудили дуже рішучо канцлер західньонімецького уряду Гельмут Шмідт, прем'єр-міністер британського уряду Марґарет Тачер та лідери багатьох інших держав світу. Очевидно з осудом по-своєму виступила також Москва, використовуючи вбивство для своєї антиізраїльської і антиамериканської пропаґандивної кампанії.

ОФІЦІЙНІ РЕЧНИКИ КИТАЙСЬКОЇ НАРОДНОЇ Республіки заявили, що Китай не зменшуватиме своєї нуклеарної продукції аж до часу доки Совєтський Союз і З'єднані Стейти Америки не скоротять свій атомовий арсенал і не підпишуть договору про зменшення міжконтинентальних нуклеарних ракет. Англомовна китайська газета в Пекіні твердить, що однобічне обмеження нуклеарної продукції Китаєм, без зменшення атомової зброї обидвома надпотугами, немає жадного змислу, бо це тільки допоможе Москві і Вашінґтонові поширити і сконсолідувати їхні гегемонії.

ПОЛЬСЬКА ВЛАДА ПОКАРАЛА ГРОШОВОЮ гривною і короткореченцевим ув'язненням понад 9,000 осіб за участь у так званій чорній торгівлі. Кампанія чистки розпочалася в Польщі три місяці тому на виразне домагання прем'єр-міністра Войцєха Ярузельского, який обіцяв „прочистити атмосферу і усунути несовісних торгівців". Економічні спостерігачі однак, думають, що урядові заходи не будуть успішні, бо на офіційному ринку відчувається брак товарів першої потреби, зокрема харчових прогуктів і тому чорний ринок процвітатиме далі.

МОРСЬКА ПІХОТА ЗСА ПОВЕРТАЄТЬСЯ ДО ЛИВАНУ

Вашінгтон. — Рішенням президента Роналда Реґена, який рівночасно являється головним командувачем всіх американських збройних сил, американські частини морської піхоти, які ще недавно асистували спільно з французькими й італійськими частинами при евакуації бійців Палестинської Визвольної Організації із західньої частини Бейруту, повернуться незабаром назад до Ливану. Не виключається, що повернуться військовики Франції й Італії щоб перейняти там контролю та допильнувати, щоб не повторилась жахлива картина масакри, у якій загинуло понад 1,000 цивільних палестинців у двох переселенчих таборах.

Ще й досі не вияснено із сто відсотковою певністю хто саме був виконавцем цього нелюдяного злочину, який потряс сумлінням світу і змобілізував публічну опінію проти Ізраїля і тих фракцій в Ливані, які зацікавлені у продовжуванні війни в тій країні. Президент Реґен, виступаючи перед журналістами і на телевізії, поновно вимагав від Ізраїля відтягнення всіх своїх військових частин на первісні позиції і передачі контролі міста ливанській армії, заки почне діяти контроля міжнародного корпусу.

Опінії ізраїльських речників щодо висилки міжнародного війська до Бейруту — різні. В загальному речники уряду нібито висловлюють задоволення таким потягненням, бо це, мовляв дасть можливість Ізраїлеві позбутися дуже неприємної справи, а саме втручання у внутрішні міжпартійні справи ливанців, які ведуть між собою ривалізаційну війну. Повернення міжнародного корпусу до Бейруту буде предметом спеціяльного засідання ізраїльського уряду, але політичні спостерігачі не сумніваються, що Ізраїль прихильно поставиться до цієї справи, зрештою він ледве чи має інший вибір у теперішній ситуації загального напруження, осуду і розчарування.

Дві інші держави, військові частини яких були у Ливані, Франція й Італія, заявили, що вони також готові повернути свої частини, які можуть бути в Бейруті до 72 години.

Вміжчасі прем'єр-міністер ізраїльського уряду Менахем Беґін всіми силами намагається притишити голоси опозиції, які вимагають його і міністра оборони Арієля Шарона резиґнації, роблячи їх посередньо відповідальними за масовий морд в Бейруті. Беґін і його найближчі співробітники намагаються вияснити, що масові розстріли палестинців в Бейруті були ділом християнської міліції, правдоподібно як відплата за виконаний атентат на президента Башіра Ґемаєля, але це не вдовольняє опозиції, яка каже, що ізраїльського війська у західній частині міста було набагато більше і воно могло перешкодити у злочині ливанців-християн, якщо це вони були дійсними виконавцями злочину.

У зв'язку з подіями в Ливані, Єгипет, рішенням президента Госні Мубарака відкликав свого амбасадора з Єрусалиму і погрожує зірванням дипломатичних зв'язків з Ізраїлем, якщо цей продовжуватиме вдержування у Ливані великої майже 100-тисячної армії; Леонід І.Брежнєв, генеральний секретар ЦК КПСС і голова Президії Верховної Ради СССР у телеграмі до президента Реґена закинув співвинність ЗСА за „пролиття крови палестинців"; міністри закордонних справ Північно-Атлантійського Союзу (НАТО) і Европейського Економічного Ринку в Брюсселі винесли резолюцію з вимогою створення міжнародного війська ОН і висилки його на Близький Схід; в Тунезії, лідери Арабської Ліґи зберуться на поспішне засідання, щоб випрацювати спільну реакцію на масовий морд у Ливані; гостро зареаґували на масове вбивство цивільних осіб лідери інших держав; в Ливані на пост президента обрано Аміна Ґемаєля, брата вбитого президента.

В Америці

АМЕРИКАНСЬКІ ВІЙСЬКОВІ ЧИННИКИ У Південній Кореї офіційно визнали, що до комуністичної Північної Кореї втік вояк, 20-річний Джозеф Т.Вайт із Сейнт Люїсу, Мо., який зник ще 28-го серпня ц.р. у прикордонній смузі. Втікач попросив комуністичний північнокорейський уряд про політичний азиль, але головне командування не знає справжньої причини втечі американсього вояка, а комуністичні власті не дозволили американцям, ані речникам Об'єднаних Націй на особисту зустріч з ним.

ЗАКВЕСТІОНОВАНО ЛИСТУ ПАСАЖИРІВ, ПРО яких поінформовано, що вони всі загинули або пропали без вісті в катастрофі літака типу ДС-10 в Малязі, Еспанія; принаймні сім із цих осіб, що попередньо знаходилися на цій листі, як показалося у пізніших інформаціях, живуть. Найкращим доказом цього може засвідчити факт про подружжя Розенів, яких помістили на листі загинулих пасажирів, але як пізніше виказалося, - вони живуть; з Еспанії до ЗСА вони прибули пізно в понеділок, 13-го серпня. Вістку подав телефоном до „Ню Йорк Таймсу" з Форт Лі, Н.Й., Бенджамин Розен, повідомивши, що і він і його дружина врятувалися з катастрофи.

ЧОТИРИ ПОЛЬСЬКІ НАЦІОНАЛІСТИ, ЩО прибули 16-го вересня до порту в Елізабеті, Н.Дж.,із Греції після 4-місячної подорожі 38-футовим човном, очікують в Брукліні, Н.Й., у приміщеннях Служби іміґрації, рішення еміґраційного уряду у справі дозволу залишитися в ЗСА. Один із поляків, що володіє англійською мовою, розповів, що всі вони — члени забороненої у Польщі робітничої спілки „Солідарність".

МИНУЛОЇ СУБОТИ, 18-ГО ВЕРЕСНЯ, ПРИБИЛО до берега на місцевому пляжі в Коко, Фла., пакунки з 4-ма тоннами маріхуани, вартістю 2 мільйони долярів у наслідок затоплення двох човнів, що перепачковували наркотики до ЗСА.

У ПЕРЕВАЖАЮЧІЙ БІЛЬШОСТІ АМЕРИКИ припинився залізничний рух потягів, до чого довів страйк тисячів водіїв льокомотивів, які не погодилися на пропозиції під час переговорів над новим контрактом. Адміністрація Президента Роналда Реґена з уваги на погану ситуацію, задумує звернутися до Конґресу, за встановленням наглого законодавства, щоб закінчити цей страйк, який зупинив залізничний рух у всіх районах ЗСА, за вийнятком північносхідного коридору, середнього заходу — теренів, якими завідує мережа Конрейл. Багато залізничних систем спаралізував страйк операторів, а ці, що ще не охоплені цим страйком намагаються наладнати залізничні лінії потягів, які забирають пасажирів у ранніх годинах.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda USPS (30-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.

Subscription: 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00. UNA members 65¢ a month. Change of address — $1.00. Make chek or money orders payable to "Svoboda".

Postmaster: Send address changes to:
"Svoboda" • P.O. Box 346 • Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Статті і дописи підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00. Для членів УНСоюзу 65¢ місячно. За кожну зміну адреси — $1.00. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda"

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Масакра в Ливані

У минулому тижні сталася в близько-східній арабській країні Ливані подія, яка струснула світом і обурила всіх, які шанують людське життя. Вистріляно й вирізано кількасот цивільних осіб, в масі мусулман, з жінками і дітьми включно. Образ розкинених по вулицях трупів, між ними багато жінок і дітей, показуваний на телевізорах, насправді страхітливий. Ніхто не признався до того злочину. Палестинські араби твердять, що винуватцями була приватна міліція ливанських християн, співпрацюючих з ізраїльцями і що справжнім винуватцем є Ізраїль, який окупував уже також західню мусулманську дільницю столиці Ливану Бейруту. Ізраїльці твердять, що цей злочин перевели члени Палестинської Визвольної Організації (ПВО), які, підшившись під фальшиві документи, залишилися у Бейруті і не були евакуйовані. Ізраїльський уряд твердить, що присутність його війська в Ливані є найкращою ґарантією тамошнього ладу. — представник Палестинської Визвольної Організації при ОН назвав таке твердження — образою здорового глузду.

Американський Уряд зареаґував дуже гостро, приєднавшись до обвинувачень проти Ізраїля. Рада Безпеки ОН прийняла в минулому тижні революцію з вимогою до Ізраїля, щоби він відкликав свої війська з Ливану, всіма 15 голосами, включно з американським. Ізраїльського амбасадора у Вашінґтоні викликано до Державного департаменту, де буцімто, за газетними твердженнями, перестерегли його, щоби Ізраїль перестав поводитись в Ливані, як в окупованій ним країні та перестав нехтувати американськими порадами. Однак теперішній прем'єр Ізраїля Менахем Беґін стоїть вперто на престижевому становищі, що ніхто не має права диктувати Ізраїлеві його закордонну політику і покликається виключно на власну, ізраїльську збройну силу, як єдиного ґаранта існування і безпеки ізраїльської держави.

Скрайні націоналістичні гасла, які апелюють до національної гордости народу й ґоворять про велич батьківщини, завжди найпопулярніші. Тому закордонні кореспонденти в Ізраїлі твердять, що коли б тепер Беґін розв'язав парлямент („кнессет") і розписав нові вибори, то його партія виграє. Проте на довшу нету Беґін і його однодумці, максималісти націоналісти мусять програти, бо Ізраїль територією і населенням занадто мала країна, щоб могла вести закордонну й військову політику без опертя об будь-яку великодержаву і щоби вона, ізраїльська держава, могла грати ролю порядкуючого чинника на Близькому Сході. Цим порядкуючим чинником є таки Америка, без активної підтримки якої Ізраїль не міг би існувати. Якщо б тільки Америка припинила доставу Ізраїлеві запасних частин доставленої йому різнорідної зброї, настала б негайна криза зі загрозою існування Ізраїля. Америка цього не зробить з уваги на Совєтський Союз. Але й Ізраїль не може дозволити собі на морально-політичну ізоляцію у цілому світі.

Тому переконливим був почутий на телевізії коментар, що Уряд ЗСА не виступатиме гостро проти особи Беґіна і його міністра військових справ, а чекатиме, аж вони самі заженуть себе у сліпий кут, з якого не знайдуть виходу: тоді до влади в Ізраїлі прийдуть поміркованi люди, які визнають проголошений Реґеном плян замирення. Реґен вимагає — виректися окупованої Ізраїлем арабської території на захід від ріки Йордану і смуги Ґази, передати ці землі палестинцям, які створять собі там „національний осідок" у правно-державному зв'язку з сусідньою Йорданією. Йорданський король Гуссейн, мароканський король Гассан, володарі Савдійської Арабії, президент Єгипту Мубарак — висловилися рішуче за тим проєктом Реґена. Ба навіть сам Ясір Арафат, голова Палестинської Визвольної Організації обережно підтримав його з „різними застереженнями". Плян президента Реґена передбачає мирову конференцію усіх заінтересованих сторін: арабських країн, палестинців й Ізраїля — посередником була б Америка з такими зручними дипломатами, як Филип Габіб, й виелімінований був би Совєтський Союз, якщо б арабські країни, які (за вийнятком одного Єгипту) дотепер не визнали ізраїльської держави, визнали її і пов'язались із Ізраїлем торговельними й культурними договорами під ґарантією Америки і її західньоевропейських союзників, то Ізраїль мав би куди краще забезпечену майбутність, аніж тепер, коли він мобілізує проти себе ввесь мусулманський світ і відштовхує від себе Америку, найважливішого свого протектора.

Немає сумніву, що ані Сирії чи будь-якій іншій чужій країні нема діла тримати своє військо на території Ливану. Можна б не дивуватися, якби ЗСА вислали туди власне військо, щоб завести там лад.

В КІНЦІ МИНУЛОГО ТИЖНЯ, 18-ГО І 19-ГО вересня, у Єрусалимі, Тель-Авіві й інших більших містах Ізраїля відбули антиурядові демонстрації, тісно пов'язані з масовим вимордуванням цивільного населення в таборі палестинців у західній частині Бейруту. Демонстранти, яких силою, при допомозі води, газу і гумових куль, розганяла поліція, називали прем'єр-міністра Менахема Беґіна убивцем і домагалися його резиґнації з посту прем'єра. Такого ж уступлення демонстранти вимагали теж від міністра оборони Аріеля Шарона. Понад 800 демонстрантів маршували головною алеєю Єрусалиму і біля помешкання Беґіна, дім якого сильно охороняли відділи поліції. Понад 50 демонстрантів були заарештовані поліцією за порушення порядку і за спротив при арешті.

Михайло Кучер

ЕКОНОМІЧНА ПРОГРАМА ХХУІ З'ЇЗДУ КПСС ДО 1990 РОКУ

Програма КПСС має двадцять років, вона давня і люди забули не тільки її обіцянки, але й те, що з обіцяного виконано, а що ні і чому?

Брежнєв на З'їзді ро минулу програму партії не згадав. Воно зрозуміло, коли глянемо на основні економічні і соціяльні елементи цієї 20-тирічної програми. Пригадаємо, що програма КПСС урочисто запевнила народи СССР:"... в найближчому десятилітті (1961-1970) СССР пережене в продукції на душу населення ЗСА... Всім буде забезпечений матеріяльний добробут, колгоспи і совгоспи обернуться у високоприбуткові господарства, в основному радянські люди будуть мати вигідні помешкання, зникне тяжка фізична праця. Протягом другого десятиріччя (1970-1980) буде створена матеріяльно-технічна база комунізму, буде забезпечено надбуток матеріяльних і культурних вартостей для цілого населення... Таким чином в СССР буде збудоване комуністичне суспільство". (Стенографічний звіт XXII з'їзду КПСС, Москва, 1962).

Совєтський жарґон тут, очевидно, нікого не переконав, бо він свідомо абстрактний: „в основному збудувати комуністичне суспільство" означає, що кожен працює як може, і отримує за потребою. Потреба практично виглядає так: жінки членів Політбюра і секретарів ЦК приходять у спеціяльні закриті крамниці, вибирають товари і продукти скільки хочуть (за потребою!) та везуть на державних автах додому. Все це безкоштовно. Сталін хотів припинити таку практику, але й йому це не вдалося.

А тепер погляньмо на статистику Об'єднаних Націй.

Динаміка світової господарської продукції у відсотках з 1960 до 1980 року.

Країни	1960	1970	1980
західні країни в цілому	63,0	63,7	67,0
ЗСА	30,0	26,7	24,4
Західня Европа	24,9	25,7,	28,2
Японія	4,3	7,4	10,6
Країни, які розвиваються (загальні)	13,8	14,2	14,7
комуністичні країни	23,1	22,0	18,3
СССР	13,1	13,2	9,8
Східня Европа	5,1	4,6	3,5
Китай	4,0	3,3	4,5

(„Франкфуртер Альґемайне Цайтунґ", 23-го серпня 1980)

СССР не тільки не наздогнав ЗСА. Його перегнала навіть Японія.

1981 року валова продукція у міліярдах долярів у такій послідовності.

1. Европейська спільнота	2,700
2. ЗСА	2,600
3. Японія	1,200
4. СССР	1,050
5. Китай	550

Видатки на озброєння в більйонах долярів

	1972	1973	1974	1975
ЗСА	78	79	86	89
СССР	84	91	111	124

	1976	1978	1979
ЗСА	91	100	115
СССР	127	148	165

Чомусь окремо подано 1977 рік.

ЗСА	100
СССР	133

1980 року СССР продав зброї на суму 7,1 більйона долярів, ЗСА 6,7 „Зюдойче Цейтунг", 31-го грудня 1980.

Що ж торкається обіцяної прибутковости колгоспів і совгоспів, то за статистикою Об'єднаних Націй ЗСА продукують 230 мільйонів тонн хліба річно, СССР 180 мільйонів. Один американський фармер годує 75 осіб а один совєтський колгоспник 10 осіб. („Вельт ам Зонтаг", 26-го жовтня 1980).

Брежнєв признався, що тільки 80 відсотків мешканців міст отримують окремі помешкання. („Правда", 22-го жовтня 1980).

Центральна теза „Основних напрямків" на 1981-1990 року каже: у 80-их роках комуністична партія буде послідовно здійснювати свою економічну стратегію з метою постійного піднесення культурного рівня народу з метою забезпечити дальший соціяльний поступ суспільства для підвищення народного добробуту." („Правда", 2-го грудня 1980). Отже канцелярське суєсловіє; порожнє говорення і нічого більше.

Нова п'ятилітка обіцяє побільшити легку промисловість на 18-12 відсотків — у порівнянні з минулою, рибну промисловість на 10-12 відсотків, сільське господарство на 12-14 відсотків. Завдання фантастичне, а дані у відсотках малощо кажуть.

А більш конкретно? Побільшення заробітної платні робітників і службовців передбачено на 13-16 відсотків — у грошах до 190-195 карбованців в місяць. Досі 165 карбованців.

Дохід колгоспників має побільшитися на 20-22 відсотки. Досі дохід у карбованцях 90-130 карбованців. Що ж можна купити за ті гроші? Робітник може купити один одяг, а колгоспник тільки штани.

Святослав Караванський

Дружня бесіда

ПИТАННЯ: У багатьох американських газетах час від часу з'являються статті „борців за мир", де висловлюється думка про „миролюбність" населення СССР, згадується, що СССР у останній війні втратив 20 мільйонів осіб та закликається до мирного співжиття з агресором. Як би ви зареаґували на таку статтю?

ВІДПОВІДЬ: „Боротьба за мир" у вільному світі, що її підтримує та у великій мірі інспірує Кремль, це один з видів психологічної війни, яку СССР веде проти Заходу, намагаючись обезброїти його. Згадані у питанні статті, це зброя у такій війні.

Я б відповів на перелічені арґументи так:

Щодо „миролюбности" населення СССР треба сказати таке: Населення СССР, якби воно й справді було миролюбне, не має права висловлювати своїх прагнень і не має сили впливати на свій уряд. Комуністи обернули людину на сліпу, безсловесну масу, що підкоряється наказам згори. Ми бачимо це сьогодні в Афганістані, як свого часу бачили в Польщі (1939), в Угорщині, Чехо-Словаччині та інших місцях. „Мирне" населення завжди виконувало накази червоних аґресорів.

Щодо 20 мільйонів жертв Другої світової війни, то я б нагадав тим, кого непокоять ці жертви, що комуністи мають на своєму рахунку в СССР втричі більше жертв протягом свого „мирного" урядування. Щодо мирного співжиття, то тут треба сказати, що Польща, Чехо-Словаччина, Литва, Латвія, Естонія, Фінляндія та Афганістан перші визнали СССР як державу. І саме ці країни стали жертвами агресії Москви.

Відповідаючи на питання, мені хочеться нагадати читачам, що поява згаданих статтей в американській пресі, це прямий виклик українцям-еміґрантам і вони мусіли б у першу голову реаґувати на такі статті, посилаючи листи до редакцій з викладом реальної ситуації. Щождо членів організацій, що їх прямим обов'язком є боротьба з большевизмом, то їхня свята повинність — реаґувати на кожен виступ промосковських сил у місцевій пресі. Якщо ж той чи інший автор дуже хитро замаскував свою промосковську та просовєтську позицію і йому важко заперечити, то я радив би такі статті витинати з газет і присилати мені для консультації та спільного написання належної відповіді. Нагадую свою адресу: P. O. Box 388, Bausman, Pa. 17504.

Григорій Сковорода

Недавно минуло більш як 212 років з часу виходу у світ перших його творів, числом 17 томів. Крім писання оригінальних творів Сковорода перекладав Ціцерона і Плутарха.

Сковороду не можна зрозуміти поза стихією України, не можна його зрозуміти, мандруючого Україною з флейтою і Біблією.

Родився Г. Сковорода 1722 року в селі Чернухи, Лубенського повіту на Полтавщині у козачій родині. Вчився у Києві в Духовній Академії. Мав гарний голос, тому його послано до Петербургу, де співав на коронаційних торжествах імператриці Єлисавети 1741 року. В Петербурзі був недовго, почав подорожувати, був в Австрії, Мадярщині, Італії. Подорожував пішки.

Основи його філософії знаходимо в платонівській традиції. На свій час був освіченою людиною, знав мови латинську і старожидівську.

Психологічна будова Сковороди основана на творах Сократа, Платона, Пітагора, Епікура, Ціцерона, Плутарха, Горація.

Із подорожі Сковорода вернувся бідним, але „наповненим знанням". Коротко жив у Москві в манастирі і повернувся в Україну. Десять років займався педагогічною діяльністю. Потім його запрошено до Харківської колеґії. Любив співати при власному акомпаньяменті на скрипці чи бандурі. Мав поетичний хист. Вдягався бідно, але пристойно. Був веґетаріянцем. Не їв м'яса та риби. Обідав з вичайно після заходу сонця овочами й молоком. Спав не більше чотирьох годин на добу.

Залишив Харків із-за „злословія"; жив на пасіці біля села Гужвинського. Із собою мав тільки флейту та Біблію на грецькій й жидівській мовах. Писав тільки літом. Зимою дуже мерз. Вчення про людину головне у його філософії. Проповідував щастя і радість. Вони приступні всім — прийди і бери. Справжнє щастя у душевному спокої, а осягається послухом волі Божій. Головна заповідь — нехай буде воля Твоя. Бог невичерпне джерело радости, щастя і спокою. Таке джерело наповнює кожного, хто вміє сприймати.

У своєму творі „Діялог Сатани з Архистратигом Михаїлом" називає себе Вирсавою. Писав байки звичайною щоденною мовою.

Маючи 72 роки, Сковорода почав хворіти. Просив поховати його над ставком біля лісу, де вечорами грав на скрипці.

Сам вигадав собі епітафію: „світ ловив мене, але не спіймав".

Увечері 28-го жовтня 1774 року викопав собі могилу. Над копанням могили застав його Ковалевський. приятель, якому він сказав — „час скінчити блукання. Пора на спочинок". Помер другого дня. Лежав на ліж-

(Закінчення на стор. 4)

Роман С. Голіят

СОВЄТСЬКА АҐЕНТУРА В ЗСА

James L. Tyson „Target America", The Influense of Communist Propaganda on U. S. Media, Chicaјo, 1981, 284 pages.

I

У цій праці автор дає докладний огляд аґентурної роботи Москви, головно на терені З'єднаних Стейтів Америки.

У вступі до цієї праці Рід Ирвін вказує на важливість засобів масової інформації. Там читаємо, що відомо, що слова не можуть зрушити з місця скелі, але слова можуть порушити юрбу й люди скоріше готові до боротьби й вмирати за слово, як за що інше. Слова формують думку, підсичують почуття і породжують акцію, вони вбивають і відроджують, псують і лікують. „Люди слів" — священики, пророки й інтелектуалісти — відігравали в історії більш рішальну ролю, ніж військові полководці, державні мужі чи підприємці.

Не менш важливими від священиків, пророків і інтелектуалістів є ті, що укомплектовують персонал і контролюють засоби масової інформації. На тому місці Ирвін згадує, як американські засоби масової інформації маніпулювали воєнними діями у В'єтнамі. Про масакру американцями 100 в'єтнамців у Мі Лей розголошувалося всюди, але про страшну комуністичну масакру 5,000 безборонних в'єтнамців у лютому 1968 року керівники засобів масової інформації, включно з пресою мовчали.

Ирвін твердить, що комуністичні автори публікують у таких престижевих газетах, як „Ню Йорк Таймс" і „Вашінґтон Пост" — без відповідної їхньої ідентифікації, а комуністична пропаґанда несеться по етері наших передач, ба що більше, її навіть фінансують платники податків.

Джеймс Л. Тайсон, ґрадуант Гарварду в 1939 році з відзначенням з історії і економії, під час Другої світової війни був призначений до Бюра стратеґічної служби, в згаданій праці зібрав великий джерельний матеріял про фальшиву московську інформацію і підривну роботу КҐБ і його аґентів у вільному світі.

У 1939 році була тільки одна комуністична держава СССР, яка нараховувала приблизно 7 відсотків населення світу. А на протязі 30-ти років, почавши з 1940 року, Совєтський Союз проковтнув три Балтійські держави. На протязі року, після закінчення Другої світової війни накинули комуністичні режими: Польщі, Румунії, Мадярщині, Болгарії, Східній Німеччині і Північній Кореї. У наступних роках ми були свідками скомунізовання Чехо-Словаччини, Китаю, Північного В'єтнаму, Куби, Південного В'єтнаму, Камбоджі, Ляосу, Мозамбіку, Анґолі, Південного Ємену, Етіопії і Афганістану. В результаті цього, комуністичні режими контролюють сьогодні більше як одну третину населення світу. Комуністи готові до кожного підбою за допомогою масової пропаґандивної кампанії, підсилюючи в потребі переворот мілітарною акцією.

Тоді, як американці видумали методи масової продукції великих оголошень і винаходів ринків — продуктивної техніки і продажу продуктів — большевики видумують методи для продажу комунізму для світу при допомозі пропаґанди, зрозуміло, не як методи для інтелектуальної арґументації, але політичної боротьби.

У Москві засновано в 1926 році школу Леніна, завданням якої є вишколювати комуністичні кадри із західнього світу. Ця і подібні академії від 1926 року випустили понад 120,000 чужинецьких студентів, включно з багатьма відомими комуністичними лідерами, як Ґас Голл у ЗСА, Моріс Торез у Франції, Ернест Тельман в Німеччині й Чу Ен Лай в Китаї. Абсольвенти школи Леніна являються професійними кадрами та найбільшими експертами комунізму.

У ЗСА — продовжує автор, — немає школи для пропаґування демократичних принципів. На 1,8 мільйона кожнорічних ґрадуантів коледжів нікого з них не вишколювано у цьому напрямі, щоб демократію у вільному світі, чи в ЗСА пропаґувати. Ті, хто закінчив політичні науки й здобуває кар'єру в цій ділянці зацікавлений головно в тому, щоб підтримувати демократичну, або республіканську партію. Ніхто натомість не отримує едукації в кар'єрі пропаґування демократії.

На терені СССР працює 9 мільйонів упривілейованих пропаґандистів.

(Продовження буде)

Мирослав Прокоп

УПА З ПЕРСПЕКТИВИ 40-РІЧЧЯ

(Спостереження і висновки)

IV

Нагляд над цими ділянками перебрав на себе в Галичині Український Центральний Комітет, організація суспільно-допомогового характеру, що її в нас німці толерували, подібно як у всіх інших окупованих країнах.

Якщо, однак, йдеться про політичну діяльність з виразною метою боротьби за державну незалежність, то єдиною дієвою політичною формацією залишилася Організація Українських Націоналістів.

Слід пригадати що якраз напередодні німецько-совєтської війни, ця до того часу об'єднана формація українських націоналістів розкололася на дві фракції, на т. зв. мельниківців і бандерівців. Зайво пояснювати, що це послабило одних і других. Тільки що роля фракції, що була знана як ОУН під проводом Степана Бандери, (ОУНСД) була безперечно більша. Це був результат не тільки того, що вона згуртувала біля себе більше молодого динамічного елементу, але передусім тому, що вона зразу ясно протиставилася німецьким окупантам і відверто проповідувала у своїх публікаціях боротьбу за самостійну українську державу. Згодом це перерішило про керівну ролю цієї частини ОУН у створенні УПА. Якщо ж йдеться про ОУН під проводом полк. Андрія Мельника, то деякі її члени діяли в підпіллі і розбудували свою організаційну мережу, але сам полк. Мельник та інші члени Проводу жили леґально і з таких позицій старалися впливати на зміну німецької політики в Україні. Тим не менше в січні 1944 року їх німці також арештували і посадили в концентраційних таборах.

Але вже в перших днях і тижнях німецької окупації обидві частини ОУН виявили себе носіями ідеї державної незалежности, про що свідчать два приклади:

1. 30-го червня 1941 року проголошено у Львові з ініціятиви ОУН під проводом Бандери утворення самостійної української держави. Відомо, що ця подія мала чимало слабостей: самостійність проголошували в імені одної політичної організації, дарма, що цього акту доконували на зборах відомих громадських діячів, яких можна було вважати суроґатом суверена-народу і треба було говорити в його імені (те, що збори скликано нашвидкоруч, що отже, не зібрано більше видатних громадян, значення не має, бо усе відбувалося у міжфронтовій полосі); голову правління призначував Бандера, як провідник ОУН, а повинні були це були зробити народні збори; були зайві фрази в самому акті проголошення, які там не повинні були знайтися.

Проте ці слабості акту з 30-го червня не поменшують його ваги, бо він і у такій формі став виявом вільної волі українського народу в час, коли з України втікав один окупант і приходив другий, і вони обидва були ворогами цієї ідеї державної самостійности України. Треба було комусь в таких умовах зголосити публічно право господаря української землі. Важливе й те, що ані Ярослав Стецько, що був призначений головою правління, ані Бандера, ані інші члени того ж уряду не погодилися на вимогу німців відкликати проголошення незалежности, і за це пішли до німецьких концентраційних таборів. А коли 15-го вересня 1941 року, німці провели масові арешти членів тієї частини ОУН на всіх територіях, де сягала німецька влада, і арештованих вислано до таборів, де вони пробули до кінця війни, то ті члени тієї ж ОУН, які збереглися від арештів, чи після арештів втекли, зразу почали творити нову підпільну мережу, видавати антинімецьку літературу та мобілізувати народні маси до боротьби проти окупантів.

2. Після зайняття німцями Києва у вересні 1941 року, з ініціятиви діячів ОУН під проводом Мельника, була утворена в Києві Українська Національна Рада. Деяких з них німці згодом розстріляли. Вже в листопаді німці Раду розв'язали, але це не міняє факту, що вона була виразником прагнень українського народу до незалежности. Діячі, що ініціювали Раду, були теж організаторами багатотисячної маніфестації в листопаді 1941 року в роковини розстрілу большевиками 359 українських вояків і старшин, що були учасниками Другого зимового походу УНР в 1921 році. У відповіді на цю маніфестацію німці арештували кількасот людей.

Незалежно від ініціятиви і дії ОУН, в Україні мали місце теж інші, стихійні, чи частинно організовані вияви прагнень українського народу володіти собою. Вліті і восени 1941 року масово здавалися в полон сотні тисяч вояків совєтської армії, отже і українців. Це був виразний плебісцит совєтських громадян не боронити своїх катів, а якщо йдеться про українців, то це був теж вияв прагнення народу бути господарем своєї землі.

Паралельно з цим, перші місяці німецької окупації виявили небуденну життєву силу українських народних мас у наладнуванні громадсько-суспільного життя, організуванні низової адміністрації, у розбудові мережі шкільництва, культурного та господарського життя. Усе це проходило в умовах наростаючого німецького терору, що давав себе відчути зокрема на Наддніпрянщині під володінням райхкомісаря Еріха Коха. У Харкові, де була мілітарна адміністрація, утворилася навіть заходами українських діячів формація, що стала знана як Організована Громадськість і вона взяла на себе завдання зберегти та унапрямлювати різні вияви діяльности жителів міста та области.

Проте всі ці вияви стихійної активности народу не могли вистачити в умовах зростаючого німецького терору, наступу большевицьких партизан та в обличчі загрози повернення большевиків на Україну. Для цього потрібні були інші інструменти боротьби, і це дало ґрунт для народження УПА.

УПА — закономірне історичне явище

У попередній статті сказано, що зростаючий німецький терор, дії большевицьких партизанів та перспектива повернення совєтської влади на Україну, ставили на потребу дня вимогу поширення способів самооборони народу та його боротьби за державну незалежність. У такому пляні поява УПА була закономірним історичним явищем.

(Продовження буде)

Напередодні посмертної виставки мистецьких картин св. п. Ірини Феденишин

Вже лише короткий час ділить нас від незвичайно цікавої, багатої тематикою виставки прекрасних акварель і відважних сильних у кольорах олій св.п. Ірини Феденишин, яка з великою увагою і дбайливістю готувалась до більших індивідуальних виставок у Ню Йорку і Філядельфії. На жаль, несподівана смерть перекреслила її мрії, намічені пляни, які разом із нею зійшли в домовину. Відійшла вона в найкращому розгарі, в кульмінаційній точці мистецької творчости, покорившись волі Божій, відійшла у засвіти, не завершивши своїх плянів, омріяних довгими недоспаними ночами, залишивши мужа і улюблену одиначку. І який гарний жест зі сторони ґалерії Оксани Ванчицької, яка хоче перевести в життя бажання мужа Спочилої Антона Феденишина й улаштувати посмертну виставку, весь дохід з якої призначений на допомогу сиротам, якими все своє життя турбувалась і в міру спроможностей фінансово допомагала св.п. Ірина.

Мистецький талан Ірини проявився досить вчасно. Вже в гімназії СС Василіянок у Львові малювала, але спокійне життя в той час не потягало її. Заанґажована всеціло у підпільній організаційній праці, якій віддавала весь час поза шкільними заняттями, вона була рушійною силою у рядах членок ОУН у гімназії.

Життя Ірини не стелилося квітами. Розбите большевиками перше супружжя, запроторення її мужа назавжди, смерть двох малолітніх дітей відбилися боляче на її колись веселій вдачі. Одначе, брат мужа Спочилої оцінив шляхетну вдачу Ірини і пов'язав назавжди свою долю з нею. Спільно піклувалися своєю прибраною донею, якій Ірина присвятилась всеціло поза заробітньою працею. В тому часі знайшла вона вже нагоду і клімат до вияву свого талану. Вже на перших лекціях у вечірніх клясах в Нюарку професори високо оцінили її талан і працю: Генрі Ґессер, один із найкращих акварелістів Америки, автор численних малярських підручників, Вінсент Нардоне, модерніст, й інші відомі мистці. Великий вплив на Ірину мали мистці Михайло Мороз і Антін Малюца, які відповідно оцінили талан Ірини і тим заохотили її до дальшої праці над собою. В акварелях вона дійшла до перфекції — добрий рисунок, широкий вахляр чудових пастелевих кольорів примушував глядача звернути особливу увагу на її картини на численних виставках, українських і американських, в яких Ірина брала участь і на останніх одержала багато нагород і відзначень. В олії широкими мазками і сміливими сильними кольорами Ірина доказувала, що всі вказівки її улюбленого мистця Михайла Мороза не пішли надаремно.

Велика шкода, що передвчасна смерть не дозволила їй далі творити та дожити до правдивої осени у житті людини, яку так чудово віддавала вона гамою осінніх кольорів.

Виставка, спонзорована ґалерією Оксани Ванчицької, відбудеться від 24-го до 26-го вересня в Українському Культурному Центрі, при 700 Сідар Ровд в Аббінґтоні, Па. Виставку відкриє проф. Петро Мегик у п'ятницю, 24-го вересня в 8-ій год. вечора. Не забудьмо про ціль виставки і тим відповідно вшануймо пам'ять талановитої мисткині. Дохід з виставки призначений на українських сиріт

Стефанія Бернадин

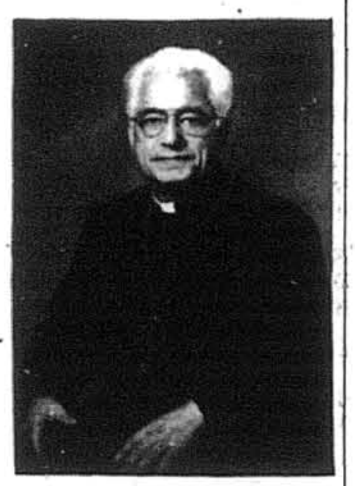
Посадник Ню Йорку зустрівся з українцями



В серії зусрічей з представниками різних етнічних груп Ню Йорку, посадник цієї метрополії Едвард Кач зустрівся в середу, 25-го серпня, теж з представниками української громади, в числі біля 20 осіб. На фото вгорі, мейор Кач з українськими активістами. Як відомо, Е.Кач кандидує на пост губернатора і змагатиметься за номінацію Демократичної партії у передвиборах в четвер, 23-го серпня.

Парафіяни Редінґу вшановують о. крилошанина Василя Стебельского

У неділю, 5-го вересня ц.р., парафіяни церкви Різдва Пречистої Діви Марії в Редінґ, Па., та колишні парафіяни св. отця Миколая у Майнерсвіллі, гідно відзначили 40-річчя священства о. крилошанина Василя Стебельського. На цей Ювілей прибув Архиєпископ Митрополит Степан Сулик. Він разом з о. ювілятом та о. Іваном Стевенським відправив торжественно Молебень до Божої Матері при гармонійнім співі всіх вірних, які заповнили недавно відновлену церкву. По полудні в 5-ій год. ввійшли до великої залі ресторану наш Митрополит з о. ювілятом та иншими двадцятьма священиками, де при вході привітав їх місцевий дяк Стефан Кіцелюк.



Отець крилошанин Василь Стебельський

Святочну програму на бенкеті відкрила голова Ювілейного комітету Маргарета Гатско, яка привітала всіх гостей, а зокрема свого пароха о. крилошанина Василя Стебельського. Анна Кіцелюк вручила о. ювілятові від парафіян рожі на знак любови й вдячности своєму парохові. Бенкетом вміло провадив молодий семінарист Йосиф Коринчак. Він представив усіх священиків, що взяли участь у бенкеті: о. митрат Стефан Гриньох, о. крилошанин Б. Іжак, о. крилошанин Т. Бариляк, о. крилошанин Ю. Дубицький, о. крилошанин В. Грабець, о. шамбелян д-р Р. Попівчак, о. Т. Богольник, о. І. Бура, о. Н. Костюк, о. Ф.Патриляк, о. І.Стевенський, о. Д. Ворчак, сім священиків латинського обряду та вісім Сестер Служебниць. Деякі священики, які не могли приїхати, прислали свої побажання та гратуляції: о. крилошанин Тарас Дурбак, о. шамбелян Йосиф Федорек, о. Микола Фисаник та інші, як також стейтовий сенатор Михайло О'Пейк.

Потім він представив світських гостей, між ними — головного редактора „Америки" Мстислава Дольницького, посадника Редінґу Керен Міллер та родину о. ювілята — паніматку Аркадію, Наталку й д-ра Ореста Рудих з доньками, Оксану та інж. Ореста Лазорів та їх дітей, і Дарію з мужем Річардом Сіткасом.

Після обіду родинного стилю внучки о. ювілята, гарно вбрані у вишиваних українських блюзочках, відспівали „Вечірню пісню" Самійленка та „Черемош" Юрківа. В тому квартеті були: Оленка, Аня, Ірена та Христина Руді. Найменша Христя ще заграла на скрипці „Тарантелю" оп. 12 ч. 10 На закінчення цього виступу найстарша внучка Леся Руда знаменито заграла на фортепіяні „Імпромту" Шуберта, за що дістала довгі оплески признання.

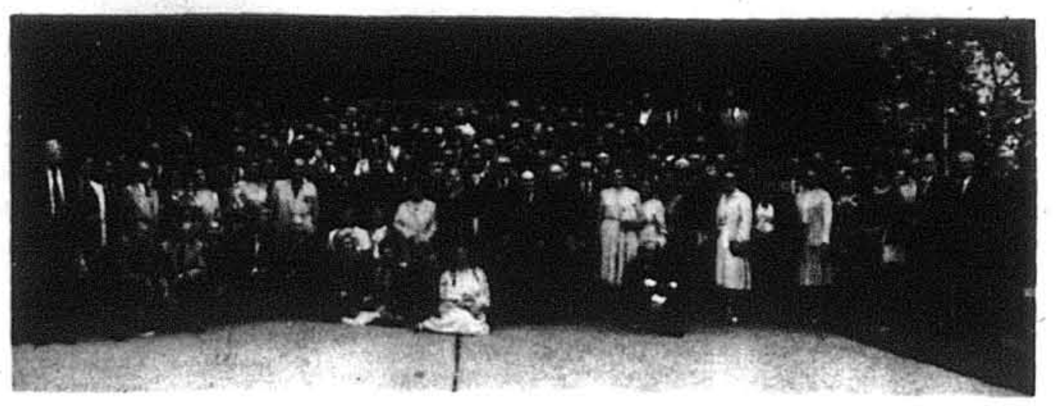
Владика Митрополит Стефан у своїй довшій промові накреслив знаменну вагу Божого покликання та значення служби священиків для Церкви й народу.

Представляючи ювілята о. В.Стебельського, тостмайстер накреслив коротко життєпис свого пароха. Народився у він у селі Шили, Збаразкого повіту. Після закінчення матурою Головної Академічної Гімназії вступив на теологічні студії до Богословської Академії у Львові. Прийняв свячення з рук пізнішого Ісповідника Віри Владики Никити Будки в березні 1942 року. Призначений катехитом до шкіл у Збаражі вчив і брав участь у громадському житті. При кінці війни був короткий час душпастирем у найдальше положених на заході селах Лемківщини — Явірки, Чорна і Біла Вода. Опісля служив як душпастир для наших вірних в Альтгаймі і Бравнаві над Іном в горішній Австрії. Після війни у тяжких обставинах опікувався нашими полоненими Дивізії Галичина аж до свого виїзду до Америки. Вже тут, у ЗСА, Управа І-ої Української Дивізії УНА на чолі з ген. Шандруком нагородила о. Стебельського за його дворічну духовну й харитативну поміч спеціяльною грамотою і медалею св. Архистратига Михаїла.

В Америці о. ювілят душпастирював цілий час у стейті Пенсилванії. Два роки в Дженеті, а від 1949 року — в Майнерсвіллі. Тепер чотири роки він є парохом у Редінґу. У всіх трьох парафіях о. Василь зорганізував релігійні товариства і сестрицтва, оживлював ду-

(Закінчення на стор. 4)

Зустріч золочівців у Торонто



Частина учасників Золочівської зустрічі в Торонто.

У дні 3-го липня ц.р. в Торонто відбувся пропам'ятний З'їзд колишніх жителів Золочівщині з нагоди завершення праці над збірником про землю Маркіяна Шашкевича. У цей день Службу Божу в намірені зустрічі відправлено в церкві св. Миколая. Богослуження відправив о. Л.Мудрий в ассистуванні о. митрата І. Сиротинського, о. М.Байрака і о. диякона П.Івахова. Простірна церква була майже вщерть заповнена учасниками зустрічі та їхніми рідними, односельчанами, приятелями і знайомими. Проповідь виголосив о. Л.Мудрий.

Оціційно відкрив зустріч, що відбулася в Інституті св. Володимира д-р Володимир Болюбаш, редактор збірника про Золочивщину. Хвилиною мовчанки вшановано тих, які віддали своє життя за волю України на полях бою, в тюрмах і концентраційних таборах усіх кривавих займанщин. Склавши звіт про працю над опрацюванням і виданням збірника, редактор сказав, що „кожен твір ознаменовується своєрідною індивідуальною характеристикою і що наш збірник має також свої особливості. Перш усього, його видано під фірмою НТШ і значна частина авторів збірника — це дійсні і звичайні члени НТШ. Золочівський збірник має каталогове число Американської Конґресової Бібліотеки і Канадської Національної Бібліотеки. Збірник видано на найкращому папері і поміщено в ньому біля 160 фотознімків як взаємодоповнення до розповідного тексту статтей. Збірник написано з перспективи визвольного націоналізму і фундаментальних аспірацій українського народу".

Після відкриття і короткої інформації про збірник „Золочівщина — Земля Маркіяна Шашкевича" присутні почали набувати його. Довга черга людей стояла перед столиком, бо кожен (на) хотіли якомога швидше набути книгу — побачити, відкрити, перелистати та знайти дле ссебе щось своєрідне, близьке, знайоме.

На зустріч прибуло понад триста осіб з усієї континентальної гемісфери. Ті, що не зголосилися своєчасно, не змогли взяти участи в бенкеті, бо все було заплановано й замовлено відповідно до кількости зголошень. Біля 5.30 год. по полудні зроблено спільний знімок перед будинком Інституту, на якому є лише частина учасників зустрічі.

Бенкет почався молитвою о год. 6-ій ввечері. Велика бенкетова заля була по береги заповнена з'їздівцями. Неля Ткач, знаменита керівниця програми бенкету, покликала до слова о. М.Байрака, який змалював у гумористичній формі різновидні життєві ситуації. Довготривалими оплесками присутні нагородили о. Байрака за його гумор. Слід, до речі, згадати, що о. М.Байрак закінчив свій виступ віршовою формою релігійного і патріотичного характеру. Згодом о. Л.Мудрий привітав учасників зустрічі та висловив радість з приводу завершення праці над збірником, назвавши його „монументальною книгою про Золочівщину". Відспівавши „Многая літа" Володимирові Болюбашеві, присутні вдалися до споживання смачної вечері. Потім запрошена до слова Стефанія Савчук, сеньйорка українського жіночого руху і відома громадська діячка, поділилася своїм спогадом про Листопадовий Зрив у Золочеві і визвольну боротьбу того періоду за українську державність. Слово прелеґентки присутні вислухали з великою увагою і нагородили її апльодисментами. В дальшій програмі Неля Ткач прочитала привіти від Патріярха Йосифа, апостольського візитора і єпископа Мирослава Марусина та письменника Романа Завадовича.

Привіт від Патріярха звучав:

„Слава Ісусу Христу!

Високоповажні Пані і Панове!

Дякую Вам за листа та повідомлення, що видаєте Збірник про Золочівщину та відбудете З'їзд земляків з Золочівщини. Окреме для Вас признання за те, що хочете цим збірником віддати честь великому пробудителеві Галицької України о. Маркіянові Шашкевичеві - синові Золочівщини. Вітаю всіх присутніх на Вашому З'їзді і благословлю це корисне для історика діло видання Збірника, яким запишите все зібране зі записок і пам'яті про частину нашої дорогої батьківщини, щоб не затратилось нічого для майбутности.

Благословення Господнє на Вас!
Патріярх і Кардинал Йосиф".

Крім багатьох індивідуальних привітів одержано вітання від Зборівського комітету. Слід додати, що старший радник міської управи Торонто Василь Бойчук особисто привітав Золочівський з'їзд від старости міста і при тому зазначив, що він бував на багатьох етнокультурних імпрезах, але, на його думку, сьогоднішній Золочівський з'їзд належить до найкультурнішої події.

Д-р С. Галамай представив Дмитра Куп'яка, який поділився спогадом-свідченням про великий рейд п'ять сотень УПА на радехівську тюрму під кінець березня 1945 року та звільнення під час цього рейду понад п'ятсот тортурованих в'язнів, більшість яких була засуджена на смерть або запроторення в Сибір. Цей рейд мав широкий відгомін в Україні. Учасники бенкету нагородили прелеґента грімкими оплесками.

Програма бенкету була переплетена поважними і розваговими точками; золочівці мали приємність насолоджуватися виступом актора Володимира Довганюка, неперевершеного в ділянці гумористичної сатири. Вже напочатку він заявив, що „Ваша революційна Золочівщина може російських большевиків шапками розгромити". Пані з захопленням вислухали „доповідь" актора про жіночу красу золочівок і про те, що вони так молодо і гарно виглядають зі „шмінкою" і без неї.

Під кінець програми квінтет у складі О. Бережницької, Л.Цьолко, І.Івахів, Л. Кузьми і А.Пітик, заспівав низку ліричних і патріотичних пісень. Д-р О. Оришкевич продемонстрував прозірки Олеського замку в його теперішньому вигляді. Обід закінчено молитвою, яку відмовив о. диякон П. Івахів. Після вечері динамічна оркестра Березовського заграла танцювальні мелодії, і „курява" понеслася по залі. Час минав дуже швидко. Усі були раді, що створено нагоду, завдяки якій рідні, знайомі, односельці і приятелі мали змогу зустрітися у привітному Торонто.

Вже після зустрічі одержано від багатьох осіб листи, в яких читачі збірника висловлювали щиру подяку редакторові і авторам збірника, вважаючи його „настільною книжкою" для золочівців, „монументальною працею про Золочівщину", „найкращим збірником з усіх досі виданих".

Світлину З'їзду (величиною 50 на 20 сантиметрів) можна замовити на нижчеподаній адресі. Кошт світлини і пересилки летунською поштою до ЗСА виносить 10 американських дол.; в Канаді — 12 дол. Збірник про Золочівщину коштує в Канаді 50 дол., у ЗСА і Австралії — 45 дол. Його можна набути у таких книгарнях: „Арка" і „Вест Арка" - Торонто; „Українська книгарня" - Едмонтон; книгарня „Свободи" в Джерзі Сити, Н.Дж. Безпосередні замовлення на збірник слід спрямовувати на адресу: Zolochiv Almanac Committee, 77 Leggett Ave. Weston, Ontario M9P 1X5, Canada.

Володимир Болюбаш

АМЕРИКАНСЬКА НАФТОВА КОМПАНІЯ АРКО перша здобула дозвіл від китайського уряду розпочати розшуки за нафтою над Південним Китайським морем, де, як кажуть спеціялісти, повинні знаходитися багаті нафтові поля. Американська, сьома по величині, нафтова компанія і її молодший партнер у цьому договорі Санта Фе Мінерал корпорація, обслідують 3,500 квадратових миль нафтової території. Подробиць про підписаний договір між китайським урядом і американськими компаніями не подається, а тільки згадується про більйонові зиски на випадок знайдення джерел нафти.

У ПЕРШУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ ТРАГІЧНОЇ СМЕРТИ, нашої Незабутньої Письменниці і Журналістки

бл. п. ЛЕСІ ЛИСАК

яка згинула в автовій катастрофі минулого 1981 року, 8-го серпня

СВЯТА ЛІТУРГІЯ

була відправлена 9-го СЕРПНЯ 1982 р. у Сан Франсіско, Кал.

Про молитву за душу Покійної просить — СОФІЯ ЛІЩИНСЬКА

Вшановуючи пам'ять Незабутнього

д-ра Володимира Врецьону

у 15-РІЧЧЯ ЙОГО СМЕРТИ складаю 50.00 долярів на УКРАЇНСЬКИЙ ІНСТИТУТ АМЕРИКИ.

Лонґ Айленд Сіті, Н. Й. Оксана Г. РАК

В ПЕРШУ СУМНУ І БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ нашої Найдорожчої і Незабутньої ДРУЖИНИ, МАМИ І БАБЦІ

бл. п.

ЕВГЕНІЇ ГОЛІЯТ

будуть відправлені

ЗАУПОКІЙНІ СЛУЖБИ БОЖІ з ПАНАХИДАМИ

у вівторок, 28-го вересня 1982 р., о год. 7-ій ранку в українській католицькій церкві св. Родини у Вест Айсліп, Л. Ай. та церкві св. Ів. Хрестителя в Нюарку, Н. Дж.

Про молитви за спокій душі Покійної просить —

муж — ГІЛЯРІЙ з дітьми і внуками

Ділимося сумною вісткою з Рідними і Приятелями, що в суботу, 14-го серпня 1982 р. відійшла у Вічність, у Львові — проживши 98 років

наша Найдорожча МАМА, БАБЦЯ і ПРАБАБЦЯ

бл. п.

МАРІЯ з ЗАГАЄВИЧІВ ЗАЦЕРКОВНА

бувша учителька „Рідних Шкіл" у Львові та суспільна діячка на Рідних Землях.

Залишені в смутку:

син — РОМАН з дружиною СТЕФОЮ, з дітьми і внучками
донька — ВІРА І ЕВГЕН ГРИНИШИНИ з дітьми — ТАНЕЮ І ЮРІЄМ та внуками — НАДЕЮ І ПЕТРОМ

Замість квітів на далеку могилу, пересилаємо 50.00 дол. на ФКУ (на видання книги про голод в Україні).

Ділимося сумною вісткою з Родиною, Приятелями і Знайомими, що дня 18 вересня 1982 р., упокоїлась в Бозі, на 73 році життя,

наша Найдорожча

СЕСТРА І ТЕТА

бл. п.

ІВАННА з ФЕДЕВИХ ЛУДЗАК

ПОХОРОН в середу, 22-го вересня 1982 р., о год. 9-ій ранку з церкви св. Миколая в Пассейку, Н. Дж., а відтак на Вічний Спочинок на цвинтар Кальварія у Кліфтоні, Н. Дж.

У глибокому смутку:

брати:
ЕВСТАХІЙ ФЕДІВ з дружиною ЯНІНОЮ
ІВАН ФЕДІВ
сестрінки:
ХРИСТИНА БЛАЖЕНКО
БОГДАННА ТИТЛА з мужем ЕВГЕНОМ
ЛЕСЯ ПІНКОК з мужем ДЖІМОМ
та ближча і дальша Родина в Америці, Україні і Польщі

УІА проголошує...

(Закінчення зі стор. 1)

українських звичаїв. Ця програма описана в подробицях в окремому каталозі, за яким слід звертатись до адміністрації УІА.

УІА і школа бандуристів об'єднались

Цієї осени будинок Інституту буде виповнений звуками України завдяки створенню двох курсів роблення і гри на бандурі, у наслідок об'єднання діяльности УІА та Нюйоркської Школи Кобзарського мистецтва. На Заході дуже тяжко здобути бандуру, зокрема тому, що Совєтський Союз заборонив вивіз бандур з України. Тому новостворена майстерня цього українського національного інструменту набирає ще більшого значіння.

Перший курс, „Бандура І", вестиме Кеннет М.Блюм який провів багато успішних курсів роблення бандури в Канаді та численних американських містах.

Другий курс, „Бандура II", під проводом досвідчених інструкторів даватиме початкові та заавансовані інструкції гри на бандурі.

Реєстрація та оплата за кожний з цих курсів виносить 60 дол. за 10 тижнів навчання. Знаряддя коштуватимуть біля 20 дол., а матеріял між 50 і 70 дол. Готова бандура коштує сьогодні кілька соток долярів.

Поширення освітньої програми для дорослих

Курси для допомоги новим імігрантам до Америки краще пристосуватись до життя у новій країні, це — одна з основних частин осінньої програми УІА.

Один з курсів вчитиме їх, як приготовлятись до натуралізації. Інструктором буде Л.Савойка. Новоприбулі до цієї країни матимуть також змогу брати участь в курсах англійської мови, а саме:

1) Англійська мова, як друга мова І, лектор — проф. Зірка Воронка;

2) Англійська мова, як друга мова II, лектор — д-р Джордж Беллок;

3) Українська розговірна мова, інструктор — проф. Олександра Кисілевська-Ткач.

Курси триватимуть 12 тижнів.

Ремонт будинку продовжується

Латинську приказку „Менс сана ін корпоре сано" можна застосувати до Інституту, відновлення і перебудова якого вважається одним з головних пріоритетів.

Помимо історичного значення цієї чудової будови, її фізичний стан був довгими роками жалюгідний: дах протікав, радіятори не працювали, водопровідна система була зіпсована Щоб запобігти дальшим пошкодженням останньої осени увесь дах поправлено, два перші поверхи відмальовано, в лютому ц.р. інстальовано термостат, дозволяючи вперше в історії будинку реґулювати огрівання.

В будуччині плянуються дальші поліпшення, а саме: придбання нових куртин на вікна, наладнання постачання теплої води до перших двох поверхів, перебудова всієї огрівальної та водопровідної системи, відсвіження дерев'яних структур тощо. Цей плян виготовляють українські архітекти. Кошти ремонту будинку виноситимуть біля 250,000 долярів, тому Рада Директорів звертається до членів, приятелів і до всієї української громади з проханням про пожертви на цю ціль.

Розбудова бібліотеки

Для успішного переведення освітньої програми в ділянці українознавчих дисциплін Український Інститут Америки потребує відповідної бібліотеки. Створення багатої репрезентативної бібліотеки поруч із мистецькими виставками, фільмами, лекціями, рефератами, концертами та іншими імпрезами, що відбуваються в центрі культурного Ню Йорку при славній 5-ій авеню у сусідстві численних посольств, дипломатичних і культурних місій та десятків мистецьких ґалерій та музеїв, служитиме магнетним пунктом, який притягатиме неукраїнську публіку, що цікавиться середньо-европейською культурою, а в тому й українською.

Тому Рада Директорів УІА апелює до українських організацій, видавництв, установ і приватних осіб жертвувати книжки й підручники на згадані теми і висилати чи доставляти їх до Інституту, або у випадку великої кількости телефонувати до адміністрації для влаштування їх відбору.

Початок „шкільного року" в Інституті

Цьогорічний весняний семестр в УІА втішався небувалим успіхом, бо в українознавчих курсах взяло участь понад 100 осіб у віці від 16 до 60 років і більшість з них отримали відповідні дипломи. Таке зацікавлення можна пояснити тим, що замість традиційних тем курси включали музику, спів, танець і театр.

Осінній сезон матиме також дуже цікаві й корисні курси, а саме:

1) Курс танців, які вестиме професійна, знана українській громаді, танцюристка Нуся Мартинюк, яка твердить, що „можна виконувати модерний танець на традиційні українські теми"

2) Курси модерної музики вестиме Тарас Шиповник, управитель Нюйоркського Шекспірівського фестивалю, який „бере музику минулого і надає їй сучаний вислів".

3) „Чи можна традиційну драму перемінити на новаторський театр?" — на це питання позитивно відповідає Лариса Лорет (Лисняк), акторка телебачення. Темою її навчання є український й американський театр.

4) Марта Кордуба, інструктор і координатор поширеної програми, спільно спонзорованої Українським Народним Союзом і Українським Інститутом Америки, яка дає змогу брати участь у ній широкому загалові сказала: „Ми хочемо дати цим людям обширно різновидну програму, починаючи традиційною оперою, а кінчаючи модерним „рок-н-ролом".

5) Для тих, які люблять клясичну оперу і фортепіяновий репертуар, окремі курси вестимуть Андрій Добрянський, бас-баритон Метрополітальної опери, і концертовий піяніст Тома Гриньків. Маестро Добрянський сказав: „Я шукаю якісної вартости у творах, які перетривали століття". У його курсах студенти вчаться співати на різних мовах, включно з українською.

За докладнішими інформаціями та із зголошеннями на курси слід звертатись листовно або телефонічно до: Ukrainian Institute of America, 2 East 79th St. New York, N.Y. 10021. Tel. (212) 288-8660.

Парафіяни...

(Продовження зі стор. 3)

ховне парохіяльне життя, а найбільше в Майнерсвіллі, де збудував нову парафіяльну школу, купив новий цвинтар, відновив церкву св. О. Миколая, як також відновив церкву в Редінґу перед 75-им ювілеєм парафії, що його відсвяткували минулого року. За його успішну душпастирську працю Блаженніший Патріярх і Кардинал Йосиф відзначив о. Василя у 1973 році саном почесного крилошанина.

На закінчення святочної програми о. крил. Василь Стебельський українською мовою подякував Богові за ласку покликання, а Пречистій Божій Матері — за спеціяльну опіку над ним і його родиною, своїм покійним вже батькам — за добре релігійне виховання, а своїм визначним виховникам — у Малій Семінарії Архиєпископу Іванові Бучкові та у Великій Семінарії теперішньому Главі нашої Помісної Церкви Блаженнішому Отцеві Йосифові за батьківське відношення. Потім о. ювілят англійською мовою представив на прикладах не раз трудне завдання священика. В гумористичний спосіб він згадав деякі цікаві епізоди зі свого душпастирського життя, чим розвеселив усіх гостей.

„Вшановуючи одного ювілята священика — сказав о. Стебельський, — ми якимсь способом віддаємо шану всім отцям духовним і самому Христові, який покликав нас до Своєї служби".

О. шамбелян д-р Рональд Попівчак, редактор англомовної частини „Шляху", закінчив молитвою цей успішний бенкет. Молитву „Емаус за священиків" відмовили разом усі парафіяни та гості.

Американські часописи у Потсвіллі і в Редінґу помістили з тієї нагоди досить обширний коментар зі знімкою о. ювілята Василя.

(О.А.)

СПОРТОВІ ВІСТІ

Редаґує Омелян Твардовський

УСК НЮ ЙОРК — НЮ БРАНЗВІК СК 7:2

Цими змаганнями, що відбулися 29-го серпня ц.р., в Ню Бранзвіку, І-ша дружина УСК-у продовжила успішну підготовку до нового сезону. Перед тим у двох минулих тижнях УСК відбув дві підготовчі гри зі збірною табору „Кіналія Стаф", з якою виграв 2:1 і клюбом „Силвер Лйк", якого переміг високим вислідом 6:1.

У цих зустрічах менаджер і тренер УСК-у Степан Коваленко, між іншими, випробував декількох змагунів, які мають ввійти до складу І-ої і II-ої дружин. Як вже повідомлялося раніше, провід ланки копаного м'яча УСК-у робить старання відновити юнацькі дружини. Одначе, успіх відновлення вповні залежить від батьків — чи вони виявлять байдужість і інші численні юнаки заповнять чужинецькі дружини, чи вони потурбуються, щоб їх сини виступали в рідному середовищі у гурті інших українських юнаків. Зголошення до юнацьких дружин приймає провідник ланки С. Коваленко.

Склад І-ої дружини УСК-у: Вілсон, Нюгоф, Жовтий, Карльос, М. Чарний, Мицак, Андре, Соловейко, Гупало, С. Коваленко, Рей, Зінкевич, Н. Чарний, Бетіньо, Рікардо, П. Коваленко.

(ск)

ВІСТІ З УКРАЇНИ

ВАЛЕРІЙ ЛОБАНОВСЬКИЙ — ГОЛОВНИЙ ТРЕНЕР ЗБІРНОЇ СССР

Згідно з пресовими повідомленнями, Спортовий комітет СССР звільнив з посади головного тренера збірної росіянина К. Бєскова (Спартак, Москва) і на його місце призначив теперішнього тренера київського „Динамо" В. Лобановського.

Після закінчення цьогорічного ліґового чемпіонату Лобановський займатиметься тільки збірною червоної імперії. Досі ще не устійнено, хто займе його місце в київському клюбі. В. Лобановський, колишній визначний змагун київського „Динамо" і довголітній тренер, вже був головним тренером збірної СССР, яка під його керівництвом не осягнула більших успіхів. Спортові бонзи червоної імперії не хочуть розуміти, що грузини, українці та вірмени, які завжди становлять чисельну перевагу в кожночасній збірній, не дуже хочуть побиватися за її осяги, які, як правило, йдуть на конто Росії. Так було і на останньому світовому чемпіонаті в Еспанії, де збірна СССР під проводом росіянина Бєскова не добилася більших успіхів. Включені 8 змагунів українців, декілька грузинів та вірмени показали, що вміють грати, але надзвичайних зусиль вони не виявили і тільки відробляли „панщину". В. Лобановський — дійсно талановитий і досвідчений тренер, непересічний стратеґ. Під його проводом київляни кількакратно здобули звання чемпіонів СССР, чаші СССР, Европи і Еспанії. Одначе ці успіхи київське „Динамо" завдячує в основному цілому рядові чолових тренерів України, які в різних містах виховали визначних змагунів, що на протязі кількох десяток років по волі чи неволі опинилися в складі дружини. Київське „Динамо" — це немов збірна України, і тому Лобановському було легше працювати.

Не сумніваємося, що Лобановський потягне до складу збірної СССР знову велике число українських, грузинських, білоруських та інших „націоналів" - змагунів, бо чомусь понад 100-мільйонова росія подібних талантів не має. Однак, сумніваємося, чи вони захочуть по справжньому змагатися на славу окупантові.

Цікаво, чому Лобановський не може готувати збірної Української ССР до виступів на міжнародній арені між збірними теж таких країн як Шотляндія, Валія, Північна Ірляндія, Марокко? Чому цим „поневоленим" західніми „імперіялістами" можна репрезентувати свої країни, а „вільній" Українській ССР, членові ООН, ЮНЕСКО, не можна?

ВИСЛІДИ ЗМАГАНЬ УКРАЇНСЬКИХ ДРУЖИН У ВИЩІЙ ЛІЗІ СССР

„ДИНАМО" КИЇВ — „ТОРПЕДО" МОСКВА 1:0

У цих змаганнях, що відбулися 27-го серпня ц.р., в Москві при участі тільки 15.500 глядачів, переможнього ґоля для київлян здобув Безсонів.

„МЕТАЛІСТ", ХАРКІВ — „ДИНАМО", МОСКВА 2:1

Новик вищої ліґи харківський „Металіст" на власному стадіоні при участі 34,000 своїх симпатиків переміг москвичів вислідом 2:1. Переможні ґолі для тієї української дружини здобули Горбик і Сусло.

„ШАХТАР", ДОНЕЦЬК — „АРАРАТ", ЄРЕВАН 3:1

Ця зустріч пройшла на стадіоні українських вуглекопів і їй приглядалося 36.600 глядачів. Переможні ґолі для господарів стрілили: Куцев 2 і Соколовський. Після цієї рунди ігор у показнику табелі веде далі білоруська дружина з Мінську „Динамо" — 20 ігор, 29 точок. Дальші місця займають: „Динамо" Тбілісі 21 - 27, „Арарат" 22 - 27, „Металіст" Харків 22 - 26. Інші українські дружини займають наступні місця: „Динамо" Київ, 19 ігор 22 точки (7-ме місце). „Дніпро" Дніпропетровськ 22 - 21(9-те), „Чорноморець" Одеса 21 - 20 (10-те) і „Шахтар" Донецьке 21 - 16 (17-те місце).

(от)

РЯД ЧІЛЬНИХ СПЕЦІЯЛІСТІВ У МЕТЕРЕОЛОГІЇ заповідає неймовірно гостру зиму, зокрема на таких обширах Америки, як Нова Англія і Ґрейт Плейнс. У прогнозах метереологічних станцій сказано, що, правдоподібно, це буде найгостріша зима з усіх зим у цьому сторіччі.

Григорій Сковорода

(Продовження зі стор. 2)

ку в чистій білизні, у сірій свитці. На грудях мав зошити своїх творів, під головою Біблію.

Поховали Сковороду як заповів, у селі Івасівка, але за двадцять років перенесли його у садок того ж села.

На портреті довге голене обличчя, губи стиснені, дивиться в далину. У руках тримає книгу „Алфавіт Мира".

М.К.

ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

ОСИП ШУЯ, член УНС Відд. 375 ім. Д.Вітовського у Филядельфії, Па., помер 10-го серпня 1982 року на 59-му році життя. Нар. 1923 року в Монастириськах, Україна. Членом УНС став 1969 року. Залишив у смутку дружину Марію. Похорон відбувся 14-го серпня 1982 року на цвинтарі Св. Марії в Абінґтоні, Па.

Вічна Йому Пам'ять!
Петро Тарнавський, секр.

ТЕОДОР ЧОРНОПИСКИЙ, член УНС Відд. 289-го в Рочестері, Н.Й., помер 11-го серпня 1982 року на 89-му році життя. Нар. 28-го лютого 1893 року в Західній Україні. Членом УНС став 1952 року. Залишив у смутку дружину Евгенію і дочку у Франції. Похорон відбувся 16-го серпня 1982 року на цвинтарі Св. Гробу в Рочестері, Н.Й.

Вічна Йому Пам'ять!
Секретар.

МАРІЯ ШАРВАРКО, член УНС Відд. 85-го ім. св. Михаїла в Газелтоні, Па., померла 11-го серпня 1982 року на 82-му році життя. Нар. 22-го квітня 1902-го року в Газелтоні, Па. Членом УНС стала в 1920 році. Залишила в смутку трьох синів Івана, Михайла і Володимира. Похорон відбувся 14-го серпня 1982 року на цвинтарі св. Михайла в Газелтоні, Па.

Вічна Їй Пам'ять!
Секретар.

АННА МАРІЯ ЯЦУН, член УНС Відд. 120-го ім. Ст. Миколая в Аліквіппа, Па., померла 15-го серпня 1982 року на 54-му році життя. Нар. 28-го лютого 1928 року в Рочестері, Па. Залишила в смутку мужа Івана, сина Івана мол., дочку Лізу, двох братів і 3 сестри. Похорон відбувся на цвинтарі „Вудловн Меморіял Парк" в Аліквіппа, Па.

Вічна Їй Пам'ять!
Секретар.

МИРОСЛАВ МЕНЦІНСЬКИЙ, член УНС Відд. 423-го ім. Є.Коновальця в Чикаго, Ілл., помер 29-го липня 1082 року на 71-му році життя. Нар. в Західній Україні. Членом УНС став у 1973 році. Залишив у смутку дружину Александру, сина Юрія, і доньку Зор'яну Длуґош. Похорон відбувся 3-го серпня 1982 року на цвинтарі св. Миколая в Чикаґо, Ілл.

Вічна Йому Пам'ять!
Яків Берестянський, секр.